

STATENS INNKREVINGSSENTRAL

Det kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
00/406 SL KJS/rla

Vår ref.:
200600131-2

Dato:
11.10.2006

FORSKRIFTER TIL NY SKATTEBETALINGSLOV - HØRING

Statens innkrevingsentral (SI) tilkjennegir her våre kommentarer til utkastet til nye forskrifter til den nye skattebetalingsloven.

Om Statens innkrevingsentral

Forskriftene til skattebetalingsloven er viktige for SI ettersom vi har innkrevingsoppgaver i forhold til årsavgift for motorkjøretøyer. Denne avgiften er direkte underlagt den nye skattebetalingsloven. I tillegg er det åpnet for at flere innkrevingsoppgaver kan utføres av SI gjennom bestemmelsen i lovens § 2-7. Forskriftene til skattebetalingsloven får på denne måten betydning for innkrevingen ved SI.

I tillegg har SI fått oppgaven med å etablere en utleggsdatabase, jf. Inst. O nr. 66 (2004-2005). Utleggsdatabasen skal dels være en samordningstjeneste mellom de ulike namsmyndighetene, dels tilrettelegge for offentliggjøring av utlegg gjennom tinglysning i Brønnøysundregistrene. Arbeidet med utleggsdatabasen ble startet våren 2006, og løsningen er foreløpig planlagt ferdigstilt våren 2007. En viktig funksjonalitet er samordning av utleggstrekk mellom landets mange namsmyndigheter. Utleggsdatabasen skal eksempelvis håndtere prioritet mellom utleggstrekk, vise trekkperiode og trekkbeløp, og tilrettelegge for automatiske varsler til de ulike namsmenn i samme sak. Med namsmyndighetene i Norge menes det alminnelige namsmannsapparat (namsmann, namsfogd, politistasjon med sivile rettspleieoppgaver), Skatteetaten (skattefogdene og de kommunale skatteoppkreverne), Trygdeetatens innkrevingsentral, og Statens innkrevingsentral. Det ses i denne sammenheng bort fra domstolenes rolle som klageorgan i namssaker.

Generelt om forskriften

SI ser det som svært positivt at det nå er ryddet i den tidligere noe uoversiktlige mengden av forskrifter, slik at det blir færre forskrifter å forholde seg til. Dette styrker rettssikkerheten for alle parter. Likeledes er vi svært positive til strukturen i forskriften, ved at den gjenspeiler kapittelinnvidlingen i den nye skattebetalingsloven. Dette gjør at det er lett å finne frem i forskriften.

Likevel mener vi det må gjøres vesentlige endringer i forskriften. Dette gjelder § 14-4 *Utleggstrekk* og § 14-5 *Gjennomføring av utleggstrekk*. Hovedsynspunktet vårt er at det ikke er samsvar mellom forskriftens kapittel 14 og de alminnelige reglene om tvangsinnkreving. Forskriften inneholder dels bestemmelser som avviker fra

tvangfullbyrdelsesloven, dels bestemmelser som er regulert andre steder, eksempelvis i dekningsloven og tvangfullbyrdelsesloven. Dette mener vi er prinsipielt uheldig.

I forarbeidene til den nye skattebetalingsloven syntes departementet å ta sikte på en harmonisering av reglene. I Inst. O 2004-2005 nr. 130 s. 39 heter det:

I høringsnotatet foreslo departementet at flere av særreglene for påleggstrekk ikke videreføres i den nye loven. Etter departementets oppfatning bør de trekkpliktige ha færrest mulig særregler å forholde seg til, slik at de enkelt kan orientere seg om hvilke plikter de har. Departementet opprettholder derfor forslaget i høringsnotatet.

Skattebetalingsloven § 14-2 Forholdet til tvangfullbyrdelsesloven angir derfor hvilke regelsett i tvangfullbyrdelsesloven som skal få anvendelse. Etter vårt syn er ikke forskriftens §§ 14-4 og 14-5 helt i samsvar med lovens § 14-2, og dette skaper vanskeligheter i praksis og i tolkningsspørsmål.

SI er opptatt av størst mulig likhet i regelverket. Dette gjelder spesielt i forhold til arbeidet med den fremtidige utleggsdatabasen. Det vil medføre merkostnader dersom enkelte namsmyndigheter får egne bestemmelser som avviker fra de alminnelige reglene. Det vil samtidig gjøre det vanskeligere for landets arbeidsgivere og den enkelte skyldner eller skatteyder å orientere seg i regelverket i forhold til sin egen situasjon.

På den annen side har SI forståelse for at enkelte kravtyper særbehandles. Vi innkrever selv blant annet bøtekrav, som i mange sammenhenger har særlige regler for innkrevingen. Det er eksempelvis egne regler for foreldelse, prioritet ved utleggstrekk og konkurs mv. Imidlertid følger også disse kravene de alminnelige reglene i tvangfullbyrdelsesloven, slik at det samme regelsettet anvendes for innkreving av våre "spesielle" kravtyper som for de andre kravtypene. Dersom det foreliggende utkastet til forskrifter til skattebetalingsloven vedtas uendret, vil dette innebære spesielle innkrevsregler for Skatteetatens kravtyper. Vi kan ikke se at kravtypenes egenart er av en slik karakter at de nødvendiggjør innkrevsregler som ikke er i samsvar med tvangfullbyrdelseslovens alminnelige regler.

I andre land i Norden har man de senere år sett en tendens til økt ensretting i regelverket for innkreving. Dette har særlig skjedd i Sverige og Danmark. I Danmark har særlig *Opkrevsloven* fått en sentral rolle, og det arbeides fortsatt med harmonisering av regelverket. I Sverige er som kjent Kronofogdemyndigheten eneste myndighet for tvangsinnkreving, og det er et ensartet lovverk å forholde seg til. I Norge er det i dag mange ulike lover og et forholdsvis uensartet regelverk. SI er av den oppfatning at harmonisering av regelverket er en svært viktig faktor i forhold til muligheten for å få økt effektivitet i innkrevsarbeidet i Norge. Vi har også tro på at de gode erfaringene fra våre naboland på lengre sikt vil få betydning også for innkrevsregimet i Norge.

Med denne bakgrunn kan vi ikke anbefale det foreliggende utkastet til forskrifter hva angår forholdet til tvangfullbyrdelsesloven. I den grad enkelte bestemmelser er inntatt i forskriften nærmest av informasjonshensyn, anser vi at dette hensynet kan ivaretas på annen måte enn i forskrift, eksempelvis i form av rundskriv eller veiledninger.

Nedenfor angis kort våre bemerkninger til enkelte bestemmelser.

Særlig om enkelte bestemmelser i forskriften

Til § 14-4-3 Nærmere om beregning av utleggstrekk

Det foreligger i dag ingen felles regler for beregning av størrelsen på utleggstrekk for noen namsmyndigheter. Vi kjenner til at de øvrige namsmyndighetene har interne rutiner og instruksjoner for beregning av utleggstrekk. Etter vårt syn er det i forhold til annet ledd i paragrafen unødvendig å fastsette dette i form av forskrift, særlig dersom det skulle komme et felles regelsett for beregning av utleggstrekk. SI har tidligere utarbeidet et lovforslag i denne forbindelse, og vi er kjent med at FIN har bedt JD vurdere saken konkret, men vi kjenner pr. dato ikke status eller resultat av henvendelsen.

Til § 14-5-1 Innholdet i trekkpålegget

- Punkt (1) og (2) er regulert i tvangfullbyrdelsesloven §§ 7-21 og 7-22. Punkt (1) er etter vårt syn uklart ettersom det ikke fremgår hvilke konsekvenser et eventuelt brudd på bestemmelsen skal få. (2) avviker fra tvangfullbyrdelsesloven § 7-22 ved at arbeidsgiver pålegges ekstra plikter ved utleggstrekk i skattekrav: "Ved opphør av trekket skal arbeidsgiveren i tillegg gi skyldneren ett eksemplar som skal tjene som samlekvittering og vise det samlede trekk som arbeidsgiveren har foretatt". Dette skiller seg kraftig fra tvangfullbyrdelsesloven. Etter tvangfullbyrdelsesloven § 7-22 skal namsmannen sende partene utskrift av namsboken, mens arbeidsgiver altså må påse at arbeidstaker får et eksemplar når utleggstrekket gjelder et skatte- og avgiftskrav. Etter vårt syn er bestemmelsen unødvendig, påfører arbeidsgivere ekstraarbeid og skaper et overflødig skille mellom utleggstrekk for skatte- og avgiftskrav og andre kravtyper.
- (3) dekkes etter vårt syn av tvangfullbyrdelsesloven § 7-27 og § 7-23 første ledd og bør strykes.
- Skattebetalingsloven § 14-2 bestemmer at "Tvangfullbyrdelseslovens regler gjelder tilsvarende så langt den passer" med unntak for sistnevntes kapittel 3, §§ 5-1 til 5-5 og §§ 7-1 til 7-8. SI er av den oppfatning at det er unødvendig med egne regler i forskriften i forhold til ovennevnte punkter.

Til § 14-5-2 Tidspunktet for gjennomføring av utleggstrekk

Tvangfullbyrdelsesloven § 7-22 første ledd har tilsvarende bestemmelser.

Til § 14-5-3 Oppgave over foretatt utleggstrekk nedlagt av skatteoppkrever

Tilsvarende plikt til å sende oppgave på eget skjema finnes ikke i tvangfullbyrdelsesloven. Det kan nevnes at SI har datasystemer som automatisk fanger opp hvilke utleggstrekk som er betalt og hvilke som ikke er betalt, uten at arbeidsgiver må innsende eget skjema for dette.

Til § 14-5-4 Trekkprioriteten

- Dekningsloven § 2-8 har alminnelige regler om prioritet som arbeidsgivere må forholde seg til ved utleggstrekk fra andre namsmyndigheter.
- I nr. (6) heter det at "løpende trekk beholder opprinnelig tidsprioritet ved forlengelse av trekkperioden". Dette vil i tilfelle kun gjelde for skatte- og avgiftskrav, og er en særbestemmelse i forhold til dekningsloven. SI ser at dette

vil skape problemer i forhold til utleggsdatabasen som er under utvikling. Forutberegneligheten for andre namsmyndigheter vil bli betydelig svekket, idet de ikke kan vite sikkert når skatte- og avgiftskravets trekkperiode utløper. Hovedregelen etter dekningsloven er at når trekkperioden er utløpt, må det etableres et nytt selvstendig utleggstrekk, med senere (ny) tidsprioritet.

- (7) pålegger arbeidsgiver å "fordele det trukne beløp forholdsmessig på restansene etter deres størrelse" og "med den høyeste prosentsats eller beløp som er benyttet i noen av trekkene" dersom han mottar flere trekk mot samme skyldner samme dag. Denne bestemmelsen er i strid med tvangfullbyrdsloven § 7-21, hvor det heter at "Den trekkpliktige skal foreta trekk i samsvar med namsmannens beslutning". Sistnevnte regel er enklere for arbeidsgiver å håndtere. Samtidig overlater den eventuelle samordningsproblemer til de ulike namsmyndigheter selv å løse. Nettopp dette er et av målene for utleggsdatabasen; at arbeidsgiver skal få færre namsmyndigheter å forholde seg til, og at prioritetspørsmål håndteres innad mellom namsmyndighetene.

Til § 14-5-5 Korrigerings av trekk

Det heter i utkastet at "Arbeidsgiveren skal foreta korreksjon når utleggstrekk ved en feil er beregnet for høyt eller når det er trukket i en godtgjørelse eller ytelse som ikke omfattes av trekkpålegget. Korreksjoner foretatt etter at trekkbeløpet er sendt den som har pålagt trekket, må gå fram av oppgjørliste." Denne bestemmelsen er etter vårt syn uklar og i strid med tvangfullbyrdsloven § 7-22, som bestemmer at arbeidsgiveren skal etterkomme namsmannens pålegg. I § 7-22 siste ledd fremgår det at dersom arbeidsgiver ikke etterkommer trekkpålegget, kan han holdes ansvarlig for trekkbeløpet. § 14-4-5 skaper dessuten tvil i forhold til forutsigbarheten i trekkpålegget relatert til konkurrerende eller etterfølgende utleggstrekk. Det er også uklart hvor langt tilbake i tid arbeidsgiveren kan korrigere. Det vil i forhold til fremtidig samordning av trekk være ønskelig at det ikke åpnes for at arbeidsgiver kan foreta korreksjon ved "feil". Åpenbare feilsituasjoner kan løses uten forskriftshjemmel.

Til § 14-5-7 Klage over trekkpålegg

Klage over utleggstrekk kan, som bestemmelsen sier, foretas etter tvangfullbyrdsloven § 7-26, jf. § 5-16. Bestemmelsen synes å være overflødig.

Til § 14-5-8 Fritaking for utleggstrekk i feriegodtgjørelse mv.

Bestemmelsens ordlyd "om og i tilfelle i hvilken utstrekning utleggstrekket skal stanses" er upresis i forhold til om det menes stans eller endring av utleggstrekket. Utleggsdatabasen vil ikke ha spesiell funksjonalitet for stansing av utleggstrekk i ferie eller før jul. Synspunktet har vært at dette vil skape prioritetsproblemer, ettersom stans vil frigjøre plass for andre namsmyndigheter. Trekkbeløpet vil imidlertid kunne settes til null i perioder, men trekkperioden vil være fast. SI mener det ikke bør skapes forventninger om reduserte utleggstrekk i spesielle perioder ved å behandle dette i forskrifts form.

Med hilsen
Statens innkrevingsentral

Per Waage
direktør

Lars Henrik Svendsen
rådgiver